

Introduksjon til vedfyring og luftkvalitet

Tonje Buø

Bedre byluft-forum 27.november 2024

Vedfyring og luftforurensning

- Vedfyring fører til utslipp til luft som kan påvirke helse og økosystemer negativt, blant annet svevestøv, PAHer, tungmetaller
- Størrelsen på utslippet avhenger av blant annet fyringsteknikk, type vedovn, trekk, type ved m.m.
- Nasjonalt er vedfyring viktigste kilde til utslipp av PM_{2,5}
- Vedfyring en av de viktigste lokale kildene til høye nivåer av PM_{2,5} i Norge

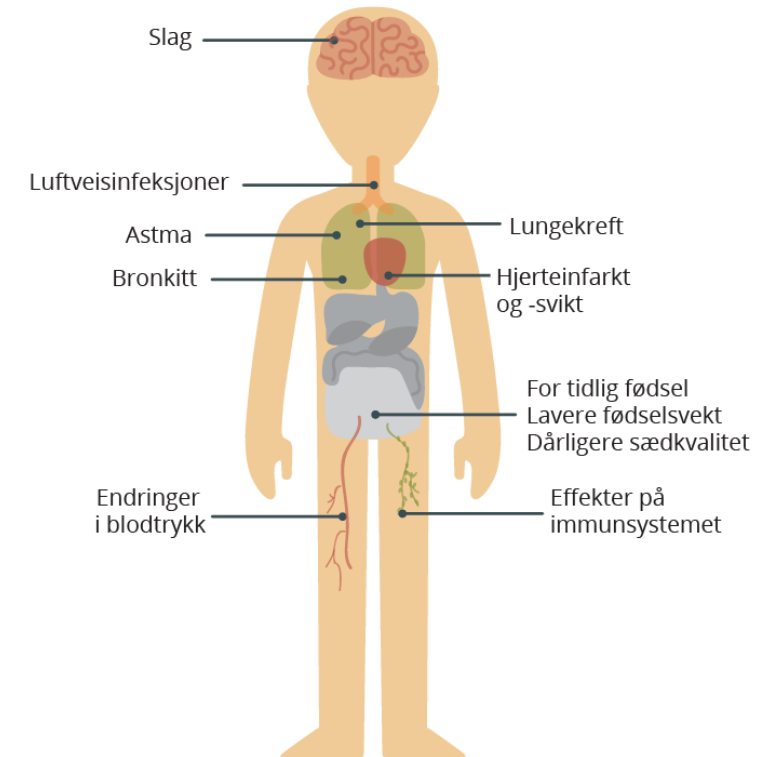

Svevestøv er små, luftbårne partikler som vi kan puste inn og kan transporteres over lange avstander

Fint svevestøv og helseeffekter

- Eksponering for fint svevestøv (PM_{2,5}) er knyttet til en rekke negative helseeffekter
- Gravide, barn, eldre og personer med eksisterende luftveissykdommer er spesielt sårbare
- Meteorologisk institutt har beregnet at 2,2 millioner innbyggere i gjennomsnitt er utsatt for nivåer over luftkvalitetskriteriet i årene 2018-2022
- Luftkvalitetskriteriene angir hvilket nivå som er trygt for de aller fleste og er basert på kunnskap om helseeffekter

Slik kan svevestøv påvirke kroppen vår

[Håndbok for uteluft - luftkvalitetskriterier - FHI](#)

Oppdrag fra Klima- og miljødepartementet

- Miljødirektoratet skal vurdere om det er tilstrekkelig med tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av partikler ($PM_{2,5}$) fra vedfyring, og eventuelle barrierer for implementering
- Oppstart høst 2024, ferdigstilles i 2025
- Utredning av evt. endringer i virkemidler kommer i neste runde

Forskjell på tiltak og virkemidler

Tiltak: aktiviteten som gjøres for å redusere utslipp, for eksempel bytte en eldre vedovn med en rentbrennende ovn

Virkemiddel: styringsverktøy myndigheter kan ta i bruk for å utløse tiltak. For eksempel tilskudd for å bytte til rentbrennende ovn

Det er behov for å se på om «verktøykassa» er tilstrekkelig

Grenseverdien for $\text{PM}_{2,5}$ i forurensningsforskriften kapittel 7 ble skjerpet fra $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$ til $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i 2022

Luftkvalitetskriteriet, som angir hva som er trygg luft for de fleste, ble skjerpet fra $8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ til $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i 2023

Ny grenseverdi for døgnmiddelkonsentrasjon fra revidert luftkvalitetsdirektiv vil gjelde i Norge etter hvert

Disse endringene kan gjøre at flere kommuner må gjennomføre tiltak for å redusere nivåer av $\text{PM}_{2,5}$

Revisjon i Gøteborgprotokollen kan gi oss nye utslippsforpliktelser for $\text{PM}_{2,5}$ nasjonalt

Vi skal involvere relevante aktører

- ✓ Spørreundersøkelse til kommunene for å kartlegge status og utfordringer
- Gruppearbeid på Bedre byluftforum
- Har planer om å involvere NVE, Direktoratet for byggkvalitet, Landbruksdirektoratet og Direktoratet for sikkerhet og beredskap

Spørsmål/innspill?

Send epost til
tonje.buo@miljodir.no eller
mari.bjorhei@miljodir.no

